

La cara B

La vaig veure fer-ho, sí. Estava a la butaca, amb un aire aparentment distret i un somriure complaent, amb els néts que la voltaven tot mirant de sostreure alguna neula de la capsa de metall que ella duia aferrada a la falda, com si fos la bossa on guardava els tresors més íntims de la seva vida i no els volgués ensenyar a ningú. La Mercè era així, podia fer les delícies dels petits mentre el cap li barrinava sense descans. Tot d'una, va estirar la mà cap al modern avet que regnava al menjador i va estirar-ne un full que havia passat desapercebut a la resta de la comitiva nadalenca. Vaig veure com se'l mirava, àvida com era de les lletres teixides en mots. Però no me'n va dir res i jo no hi vaig pensar més. De matinada, ja a casa i quan ens havíem repartit amistosament la medicació per a la tensió i el colesterol, em va fitar amb els ulls brillants. Em va tremolar l'esquena, com sempre que li veia aquella mirada, feia més de cinquanta anys. Tot bé, puça? Sí, va dir col·locant-se les ulleres que li havien relliscat pel nas, sí. Tens ganes de llegir? Té. Em va lliurar el full amb un somriure misteriós, pertorbat, gens transparent.

Bona nit. Si esteu llegint això és que us heu mirat la cara B de l'arbre de Nadal. Als més joves potser aquest concepte us sembla una antigalla, si és que mai n'heu sentit a parlar, una cosa *vintage*, paraula que ara està molt de moda. La cara B és el costat dels remots discs de vinil que no podia deixar-se verge, no corrien els temps d'ara sinó que tot s'aprofitava, no debades s'havien passat penúries per a obtenir els mínims que vosaltres ara doneu per fets. S'hi gravaven temes, igual que a la cara A, però tal com

passa amb el primer i el segon d'una cursa en què només els guanyadors són recordats, a la B anaven a parar els temes menys comercials i allà romanien, esclafats contra la platina, sota dels grans èxits que l'agulla acariciava, a l'espera de ser descoberts.

Ara permeteu que us presenti la cara B de les festes, materialitzada avui en el revers d'un arbre que per primer cop a casa no és un avet viu sinó de cartró, això sí, guarnit per a l'ocasió. No és casualitat. Ja fa temps que tinc el cor dividit entre la tradicional olor característica de les coníferes i la consciència de l'absurditat de sacrificar un arbre per a acabar llançant-lo l'endemà de Reis, quan els regals han deixat de ser objectes de desig per incorporar-se a la rutina. Vet aquí la caducitat de la il·lusió. Benvinguts doncs a la cara B, un espai on hom pot dir el que li plagi amb prou possibilitats que no el prenguin pas massa seriosament.

Passa la vida i jo tindrè la sort d'haver pogut cedir el relleu. Entre no tenir fills i tenir-los hi ha un abisme, un infinit de sensacions i vivències, tant de bones com de més obscures, que m'han modelat com a persona i m'han permès reflexionar sobre l'ésser humà, tant l'individual com el col·lectiu, des del peculiar i esbiaixat angle maternal. Avui aquí tenim fills que només són fills, pares que són fills i pares, i pares que són pares, han estat fills i són avis. Avis i savis. Els reis de la perspectiva. Ells han viscut més nadals que tots, intueixo que fa temps que els han desmaterialitzat, que es deleixen per ser-hi un any més i que han vingut a caçar regals en forma de somriures, a llegir la il·lusió en els ulls dels infants, a assaborir el so de les rialles entre el dringar de les copes i a respirar ben a fons, omplint la seva consciència, tocant la realitat amb els peus a terra.

Estimats avis, vull aprofitar per donar-vos un missatge, el d'algú que recorda el que és ser fill, sentir-se incomprès, tractat injustament i ferm creient que tota cuca vivent és més afortunada que un mateix. La lectura que refaig ara de les mateixes coses des de l'altra banda, la que m'ha donat la progènie, m'incita a convertir en paraules alguns pensaments que fa temps que de manera recurrent flirtegen el meu ideari. Quan m'hi poso m'adono que és tan senzill com dir gràcies. Reconeixement per haver compartit allò que teníeu amb els vostres fills, allò material i també allò espiritual. Pels consells que possiblement no hem seguit però que són allà, quiescents a les nostres memòries, presents en els nostres discursos més del que voldríem reconèixer. Per seguir acompanyant-nos ara que som grans, des de la distància en el vostre camí de retirada. Espero que si algun dia puc ocupar el vostre lloc en la nit de Nadal transmeti igual que ho feu vosaltres aquesta saviesa, aquesta pau i relativitat, aquesta barreja equilibrada d'experiència i empenta. Voldria també poder sentir l'orgull de la feina ben feta, del testimoni passat sense el pes de les coses que es deixen pel camí. Us dono també les gràcies en nom dels fills perquè també vaig ser néta i no vaig tenir ocasió de valorar prou la companyia dels més grans, un tresor tardà que ara conservo intacte a la meva memòria, amb sabors, olors i músiques concretes.

El relleu no es fa en un dia sinó durant la superposició en el temps de les existències dels pares i els fills, que per cert no van demanar mai ser-hi. Un mateix instant d'aquesta contemporaneïtat és per a uns, els descendents, el principi del tot per fer mentre que per als altres, els progenitors, és una prova de foc, un examen permanent on no es pot fallar. Vosaltres, els que més interseccions generacionals teniu, amb una presència etèria, lleugera, però que omple tots els racons de casa, sou els veritables reis de la màgia, els que tenen la clau de la vida que ara creiem que ens pertany.

Potser perquè em faig gran la perspectiva em mareja, més que el cava, però tant és, el sentiment és el mateix. Amor profund des de la cara B.

Vaig aixecar el cap, al meu costat, la Mercè havia tancat els ulls. Li vaig treure les ulleres, la vaig besar a la galta i vaig tancar el llum de la tauleta. La vella mixeta roncava de valent arraulida entre tots dos. A fora començava a nevar.

Céline Castejón Itey

La cara B

2n premi Prosa

Adults